# חידושי מהר"א גריידץ על תלמוד ירושלמי כלאים

**ספריית אור ברסלב** · or-breslev.co.il

# חידושי מהר"א גריידץ על תלמוד ירושלמי כלאים

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/חידושי-מהרא-גריידץ-על-תלמוד-ירושלמי-כלאים/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

# תוכן העניינים

**פרק ד** ..... 4
הלכה א ..... 4

# פרק ד

## הלכה א

**שלש כנגד שלש**. נ"ב שצריך להיות שלש כנגד שתים וע' מ"ש בגליון המשניות [וזה לשונו שם ויש להבין בזה ממה למד הירושלמי לחלק בין ו' בכל גונא ובין ה' ביוצא זנב שהוא מכח לשון המשנה. ומעתה יש לראות בירושלמי ריש פ"ד דאיתא אין זנב לכרם גדול ולא מחול לכרם קטן וכו' ואיזה כרם קטן שלש כנגד שלש הא כנגד שלש יש לו מחול ואינו מובן כלל והמפרש הביא דהכ"מ גריס הא ג' כנגד ג' וכ"ה בכ"מ הי"ג וגם זה לא ידענו וכתב המפרש דהכוונה שלש שורות שבכל א' ג' גפנים אשר לא אפשר להעמיד כלל בלשון זה. ונלע"ד להגיה כך ואיזה כרם קטן שלש כנגד שתים הא כנגד שלש יש לו מחול ע"כ וזהו לגמרי כמ"ש ובודאי היה גי' זו להרמב"ם בירושלמי. להכי כתב רק בה"ז דהוי כרם קטן. אבל כל שלפני זה הוי כרם גדול ורק מחלק בדינים בין ב' ובין ג' שורות. וגם הרע"ב שכתב במ"ח כיון דאיכא שלשה הוי ככרם גדול אינו ממעט ב' שורות שבכ"א ג' דה"נ גדול הוי ורק לאפוקי שתי שורות של ב' ב' שהביא לפני זה שם ומ"ש ברישא ב' שורות בלא זנב לאו דוקא אלא כונתו דלשון המשנה אם אין ביניהם הכי משמע. ודברי הכ"מ בה' י"ג קשה להבין ובדאי יש כאן איזה השמטה ומתורץ מה דקשה ליה למה השמיט הרמב"ם דברי הירושלמי. ולדברי אדרבא הביאו לגמרי בלשונו בד"א בכרם גדול דקאי על מקום שכתוב כרם סתם אבל בה"ז הוי כרם קטן ואין לו מחול והתנא סתם הדבר שכבר אמר ריש הפ' מחול הכרם דהוי בכרם גמור אבל זה אינו רק גם זה כרם איזו בכלל סתם הכרם והירושלמי מפרש הדין בהדיא בהמפרש ד"ה ה"ג בכ"מ וכו'. נ"ב בכ"מ פ"ז ה"ג ה' כלאים יש גירסא זו אבל פירוש המפרש כדבריו אין להולמו וע"כ יש שם [בכ"מ] איזה השמטה [וכן כתב בעל פני משה במראה הפנים] אבל כתבתי בגליון המשניות דצ"ל שלש כנגד שתים והראתי שם שכן נראה הגירסא שהיה לפני הרמב"ם: